

คำวินิจฉัยของ นายมานิต วิทยาเต็ม ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๘ - ๓๙/๒๕๕๗

วันที่ ๘ เมษายน ๒๕๕๗

เรื่อง ศาลล้มละลายกลางส่งคำโต้แย้งของลูกหนี้ ในคดีล้มละลายหมายเลขดำที่ ล. ๘๕๕/๒๕๕๔ และ ล. ๑๔๒๒/๒๕๕๔ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตรี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗

ศาลล้มละลายกลางส่งคำโต้แย้งของลูกหนี้ ในคดีล้มละลายหมายเลขดำที่ ล. ๘๕๕/๒๕๕๔ และ ล. ๑๔๒๒/๒๕๕๔ รวม ๒ คำร้อง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ โดยมีข้อเท็จจริงสรุปได้ดังนี้

คำร้องที่หนึ่ง บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ จำกัด เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ ยื่นคำฟ้อง บริษัท ไทยโอโซวอลล์ จำกัด ที่ ๑ บริษัท โฆษะโฮลดิ้ง จำกัด ที่ ๒ และนายชาย โฆษะวิสุทธิ ที่ ๓ ลูกหนี้ ต่อศาลล้มละลายกลาง ขอให้ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ทั้งสามเด็ดขาด และพิพากษาให้ ลูกหนี้ทั้งสามเป็นบุคคลล้มละลาย เป็นคดีล้มละลายหมายเลขดำที่ ล. ๑๔๒๒/๒๕๕๔ โดยมีความ เป็นมาของหนี้คือ ลูกหนี้ที่ ๑ ทำสัญญากู้เบิกเงินเกินบัญชีกับธนาคารดีบีเอส ไทยท努 จำกัด (มหาชน) สาขาสาหร่ายน้ำทิพย์ - สุขุมวิท (เจ้าหนี้เดิม) มีลูกหนี้ที่ ๒ และลูกหนี้ที่ ๓ ทำสัญญาค้ำประกัน แล้วลูกหนี้ ที่ ๑ ผิดนัดชำระหนี้ ธนาคารฯ เจ้าหนี้ได้ติดตามทวงถามลูกหนี้ทั้งสามให้ชำระหนี้แล้ว แต่ลูกหนี้ ทั้งสามเพิกเฉย ธนาคารฯ เจ้าหนี้จึงบอกเลิกสัญญา ต่อมาบริษัท เงินทุนธนาชาติ จำกัด (มหาชน) ได้รับซื้อ สินทรัพย์ด้อยคุณภาพ สิทธิเรียกร้อง ตลอดจนหลักประกันของสินทรัพย์นั้นทั้งหมด จากธนาคารดีบีเอส ไทยท努 ฯ ซึ่งรวมถึงสินเชื่อหรือหนี้ของลูกหนี้ทั้งสามด้วย ต่อมาบริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ จำกัด (เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์) ได้รับซื้อหรือรับโอนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพ สิทธิเรียกร้อง ตลอดจนหลักประกัน ของสินทรัพย์นั้นทั้งหมดจากบริษัทเงินทุน ธนาชาติ ฯ ซึ่งรวมถึงสินเชื่อหรือหนี้ของลูกหนี้ทั้งสามด้วย บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ ฯ ได้มีหนังสือทวงถามถึงลูกหนี้ทั้งสามให้ชำระหนี้อีกครั้งหนึ่ง แต่ลูกหนี้ ทั้งสามเพิกเฉยไม่ชำระหนี้ เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์จึงยื่นคำฟ้องต่อศาลล้มละลายกลาง

คำร้องที่สอง บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ จำกัด เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ ยื่นคำฟ้อง บริษัท โรโตพลาส จำกัด ที่ ๑ นายชาย โฆษะวิสุทธิ ที่ ๒ และนายเอกลักษณ์ บัวทอง ที่ ๓ ลูกหนี้ ต่อศาลล้มละลายกลาง ขอให้ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาด และพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลาย เป็นคดีล้มละลายหมายเลขดำที่ ล. ๘๕๕/๒๕๔๔ โดยมีความเป็นมาของลูกหนี้คือ เดิมลูกหนี้ที่ ๑ ได้ขอสินเชื่อประเภทหนี้เบิกเงินเกินบัญชี หนี้เงินกู้ หนี้เงินกู้กิจการวิเทศธนกิจ และหนังสือรับรอง (การขอให้ธนาคารออกหนังสือค้ำประกัน) กับธนาคารดีบีเอส ไทยท努 จำกัด (มหาชน) สาขาสาหร่ายน้ำทิพย์ - สุขุมวิท (เจ้าหนี้เดิม) โดยทำหนังสือสัญญากับธนาคารฯ เจ้าหนี้ ในกรณีต่างๆ มีลูกหนี้ที่ ๒ และลูกหนี้ที่ ๓ เป็นผู้ค้ำประกัน ต่อมา บริษัทเงินทุน ธนชาติ จำกัด (มหาชน) ได้ทำสัญญาซื้อหนี้เงินกู้ที่ไม่ก่อรายได้จากธนาคารดีบีเอส ไทยท努 ฯ ซึ่งเป็นเจ้าหนี้สินทรัพย์ด้วยคุณภาพ ต่อมาบริษัทเงินทุน ธนชาติ ฯ ได้ทำสัญญาโอนสิทธิในการรับซื้อหนี้เงินกู้ที่ไม่ก่อรายได้ให้แก่บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ ฯ (เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์) เป็นผลให้บริษัท บริหารสินทรัพย์แม็กซ์ ฯ ได้รับไปซึ่งสิทธิ หน้าที่ ความรับผิดชอบ และสิทธิเรียกร้องต่างๆ ในสินทรัพย์ด้วยคุณภาพและหลักประกันของสินทรัพย์ดังกล่าว ซึ่งรวมถึงสิทธิเรียกร้องในสัญญาสินเชื่อทั้งหมดของลูกหนี้ทั้งสาม และเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ได้มีหนังสือทวงถามให้ลูกหนี้ทั้งสามชำระหนี้แล้ว ๒ ครั้ง แต่ลูกหนี้เพิกเฉย เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์จึงได้ยื่นคำฟ้องต่อศาลล้มละลายกลาง

ลูกหนี้ตามคำร้องทั้งสองคำร้อง ให้การปฏิเสธฟ้องของเจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ และโต้แย้งได้ความสรุปอย่างเดียวกัน ศาลรัฐธรรมนูญจึงให้รวมพิจารณาทั้งสองคำร้องเข้าด้วยกัน และวินิจฉัยไปพร้อมกัน ซึ่งมีประเด็นที่ลูกหนี้ร้อง ๓ ข้อ คือ

ประเด็นที่หนึ่ง พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ หรือไม่

ประเด็นที่สอง พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗ หรือไม่

ประเด็นที่สาม พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๕๗ หรือไม่

ศาลรัฐธรรมนูญได้ปรึกษาหารือเพื่อกำหนดประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยแล้วสรุปได้ว่า ประเด็นที่หนึ่งไม่จำเป็นต้องวินิจฉัย เพราะรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ ประกอบมาตรา ๖ ให้อำนาจศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยเฉพาะกรณีที่มีการโต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่เท่านั้น มิได้ให้อำนาจพิจารณาวินิจฉัยกรณีที่มีการโต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมาย ขัดหรือแย้งต่อกฎหมายในระดับเดียวกัน หรือไม่ แต่อย่างไรก็ดี กรณีตามคำร้องในประเด็นที่หนึ่ง จึงไม่อยู่ในอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ

ประเด็นที่สอง และประเด็นที่สาม กรณีพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตรี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ หรือไม่ นั้น ไม่จำเป็นต้องวินิจฉัย เพราะรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ เป็นบทบัญญัติทั่วไปที่รับรองความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญเอง มาตรา ๒๗ เป็นบทบัญญัติหลักการทั่วไปที่รับรองสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทยตามรัฐธรรมนูญนี้ มาตรา ๒๘ เป็นบทบัญญัติหลักการที่รับรองให้บุคคลสามารถอ้างเรื่องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือการใช้สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญนี้ เพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาล โดยรัฐธรรมนูญทั้ง ๓ มาตราดังกล่าว ไม่มีข้อความใดที่รับรองสิทธิหรือให้อำนาจแก่บุคคลหรือองค์กร อันจะนำไปอ้างว่า บทบัญญัติใด ของกฎหมายใด ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญทั้ง ๓ มาตราดังกล่าวได้ ส่วนกรณีมาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ ได้มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๕/๒๕๕๕ และ ๔๐/๒๕๕๕ วินิจฉัยไว้แล้วว่า พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ ๑ มาตรา ๓๘ ตรี และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ ๑ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ จึงมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยเพียงว่า พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ ๑ มาตรา ๓๘ ตรี และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ ๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ หรือไม่

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

“มาตรา ๖ รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ บทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ บทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้”

“มาตรา ๒๗ สิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้โดยชัดแจ้ง โดยปริยาย หรือโดยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ย่อมได้รับความคุ้มครอง และผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล และองค์กรอื่นของรัฐโดยตรงในการตรากฎหมาย การใช้บังคับกฎหมายและการตีความกฎหมายทั้งปวง”

“มาตรา ๒๘ บุคคลย่อมอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือใช้สิทธิและเสรีภาพของตนได้เท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน

บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้สามารถยกบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้”

“มาตรา ๒๙ การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะกระทำมิได้เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้

กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปและไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่ง หรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ทั้งต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนั้นด้วย

บทบัญญัติวรรคหนึ่งและวรรคสองให้นำมาใช้บังคับกับกฎหมายหรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายด้วย โดยอนุโลม”

“มาตรา ๓๐ บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน

ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม”

“มาตรา ๕๗ สิทธิของบุคคลซึ่งเป็นผู้บริโภคย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องบัญญัติให้มีองค์การอิสระซึ่งประกอบด้วยตัวแทนผู้บริโภค ทำหน้าที่ให้ความเห็นในการตรากฎหมาย กฎ และข้อบังคับ และให้ความเห็นในการกำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค”

“มาตรา ๒๖๕ ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือ คู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และยังไม่มีการวินิจฉัยของ ศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่ง ความเห็นเช่นนั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่าคำโต้แย้งของคู่ความตามวรรคหนึ่งไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญจะไม่รับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้

คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้ใช้ได้ในคดีทั้งปวง แต่ไม่กระทบกระเทือนถึงคำพิพากษาของ ศาลอันถึงที่สุดแล้ว”

พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนด แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑

“มาตรา ๓๘ ตริ การโอนกิจการของธนาคารพาณิชย์ทั้งหมดหรือบางส่วนที่สำคัญให้แก่ ธนาคารพาณิชย์อื่นหรือสถาบันการเงิน ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี

เมื่อได้รับความเห็นชอบการโอนกิจการจากรัฐมนตรีแล้ว ให้ดำเนินการโอนกิจการได้ ทั้งนี้ การโอนสิทธิเรียกร้องในการโอนกิจการนี้ไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยกข้อต่อสู้ตาม มาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์”

พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑

“มาตรา ๕ ในการโอนสินทรัพย์ที่เป็นสิทธิเรียกร้องจากสถาบันการเงินไปให้บริษัทบริหาร สินทรัพย์ หากบริษัทบริหารสินทรัพย์มอบหมายให้ผู้รับชำระหนี้เดิมเป็นตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้ ที่เกิดขึ้น การโอนสิทธิเรียกร้องดังกล่าวเป็นอันชอบด้วยกฎหมายโดยไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยัง ลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ ที่จะยกข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ให้ตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้ตามวรรคหนึ่งมีหน้าที่เก็บรักษาบัญชีและรายชื่อลูกหนี้ ตามสินทรัพย์ที่โอนไปแล้วนั้นไว้เป็นบัญชีเฉพาะ และให้ลูกหนี้มีสิทธิตรวจดูบัญชีรายชื่อของตนได้

ในกรณีที่ตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้เป็นบุคคลอื่นที่มีชื่อผู้รับชำระหนี้เดิม ให้บริษัทบริหาร สินทรัพย์บอกกล่าวการโอนสิทธิเรียกร้องไปยังลูกหนี้นับแต่วันที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงตัวแทนเรียกเก็บ และรับชำระหนี้

ในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะรักษาความมั่นคงของระบบสถาบันการเงิน และหากปล่อยเนิ่นช้าอาจเกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ของประชาชน ในการรับโอนสินทรัพย์ที่ได้รับความเห็นชอบจากธนาคารแห่งประเทศไทย การบอกกล่าวการโอนตามวรรคสามอาจกระทำโดยประกาศรายการพร้อมรายละเอียดตามสมควรในระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์และโฆษณาในหนังสือพิมพ์รายวันที่แพร่หลายอย่างน้อยหนึ่งฉบับเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามวัน และให้ถือว่าเป็นการบอกกล่าวการโอนตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์”

ข้อพิจารณาและการวินิจฉัย

พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตรี (แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑) เป็นบทบัญญัติที่บัญญัติขึ้นเพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับฐานะหรือการดำเนินการของธนาคารพาณิชย์เพื่อให้เกิดความมั่นคงและเข้มแข็งเนื่องจากได้เกิดภาวะสถาบันการเงินมีปัญหานี้ด้วยคุณภาพมากผิดปกติ ข้อยกเว้นจากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ คือ ขั้นตอนการโอนหนี้โดยบอกกล่าวการโอนเท่านั้น การที่ยกเว้นขั้นตอนเช่นนี้มีเหตุเนื่องมาจากการที่ต้องมีการโอนหนี้ด้วยคุณภาพจำนวนมากเพื่อปรับปรุงฐานะทางการเงินตามบัญชีของสถาบันการเงินโดยรวดเร็ว ข้อยกเว้นนี้ใช้กับการโอนลูกหนี้ด้วยคุณภาพโดยทั่วไปทุกรายของทุกสถาบันการเงินที่มีปัญหาต้องโอนกิจการที่เป็นสินทรัพย์ด้วยคุณภาพให้แก่สถาบันการเงินอื่น นอกจากข้อยกเว้นการบอกกล่าวการโอนซึ่งต้องทำเป็นหนังสือแล้ว ลูกหนี้มิได้รับผลกระทบกระเทือนแต่อย่างใด นอกจากนั้นบทบัญญัติดังกล่าวยังได้ยืนยันสิทธิของลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ด้วยคือ “ถ้าลูกหนี้เป็นแต่ได้รับคำบอกกล่าวการโอน ท่านว่าลูกหนี้มีข้อต่อสู้ผู้โอนก่อนเวลาที่ได้รับคำบอกกล่าวนั้นฉันใด ก็ยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้แก่ผู้รับโอนได้ฉันนั้น ถ้าลูกหนี้มีสิทธิเรียกร้องจากผู้โอนแต่สิทธินั้นยังไม่ถึงกำหนดในเวลาบอกกล่าวไซ้ ท่านว่าจะเอาสิทธิเรียกร้องนั้นมาหักกลบลบกันก็ได้หากว่าสิทธินั้นจะได้ถึงกำหนดไม่ช้ากว่าเวลาถึงกำหนดแห่งสิทธิเรียกร้องอันได้โอนไปนั้น” เมื่อพิจารณารัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ ว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคตามที่กฎหมายบัญญัติ ก็จะเห็นว่าลูกหนี้ของสถาบันการเงินทั้งลูกหนี้ชั้นต้นและผู้ค้าประกันในฐานะผู้บริโภคบริการของสถาบันการเงินมิได้ต้องเสียหายหรือเสียเปรียบแต่ประการใดจากการที่ความเป็นลูกหนี้ของตนถูกโอนไปยังสถาบันการเงินอื่นซึ่งเป็นมาตรการตามกฎหมายเฉพาะเกี่ยวกับหนี้หรือสินทรัพย์ของสถาบันการเงินอันถือได้ว่าเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติแล้ว และเป็นสิ่งที่สามารถกระทำได้อยู่แล้วตามบทบัญญัติว่าด้วยการโอนสิทธิเรียกร้องตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๒ ลักษณะ ๑ หมวด ๔

สำหรับพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ นั้น ก็เป็นบทบัญญัติที่กำหนดขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาสถาบันการเงินเกี่ยวกับลูกหนี้โดยคุณภาพเช่นเดียวกับพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตี ดังก้าวข้างต้น โดยมีความแตกต่างแต่เพียงเป็นการโอนกิจการส่วนที่เกี่ยวกับสินทรัพย์โดยคุณภาพจากสถาบันการเงินไปยังผู้รับโอนคือบริษัทบริหารสินทรัพย์ซึ่งมิใช่สถาบันการเงินด้วยกัน ทั้งนี้เพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับฐานะการดำเนินกิจการของสถาบันการเงินในทำนองเดียวกัน โดยมีการให้สิทธิประโยชน์ด้วยการยกเว้นหรือลดค่าภาษีอากรและค่าธรรมเนียมต่างๆ ที่เกิดจากการโอนทรัพย์สินนั้นๆ ตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนดเป็นการทั่วไปหรือเป็นการเฉพาะรายโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา การที่พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ กำหนดว่า ในกรณีบริษัทบริหารสินทรัพย์มอบหมายให้ผู้รับชำระหนี้เดิมเป็นตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้ที่เกิดขึ้น ให้ยกเว้นการบอกกล่าวการโอนสิทธิเรียกร้องซึ่งต้องทำเป็นหนังสือตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๖ โดยลูกหนี้สามารถยกข้อต่อสู้ของลูกหนี้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๐๘ วรรคสอง เช่นเดียวกันกับกรณีการโอนลูกหนี้ตามพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตี นั้น สามารถพิจารณาว่าพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ หรือไม่ โดยใช้หลักการและเหตุผลนัยเดียวกันกับการพิจารณาพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตี ซึ่งได้แสดงไว้แล้วข้างต้น

ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ตี และพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗

นายมานิต วิทยาเต็ม

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ